

❖ บทสรุปแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ❖
(ปี พ.ศ. 2557 - 2561) ของประเทศไทย

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
กระทรวงยุติธรรม

คำอธิบายความหมายของเครื่องหมายสัญลักษณ์

...รูปประเทศไทยเป็นทรงด้ามขวาน...

คือ สัญลักษณ์แทนประเทศไทย เพื่อปกป้องถึงความเป็นไทยในทุกด้านและ
ยังแสดงถึงสิ่งที่เป็นของไทยและจะใช้ในประเทศไทย

...รูปธงชาติที่มีลักษณะเป็นปีกนก...

คือ สิ่งที่แสดงถึงความเป็นอิสระและมีเอกภาพของประเทศไทย
พร้อมที่จะก้าวไปในทุกแห่งทั่วโลกอย่างสง่างาม

...รูปคนสองคนจับมือกันและชูมือ...

คือ การแสดงถึงความสามัคคีและการประสานความร่วมมือกันทุกภาคส่วนของคนไทย
ที่พร้อมจะก้าวไปสู่สายตาของนานาชาติอย่างมีสิทธิเสรีภาพ เป็นอิสระและมั่นใจ

...รูปรอยยิ้ม...

คือ สิ่งที่แสดงถึงความสุขของคนไทยที่มีสิทธิเสรีภาพอย่างเต็มภาคภูมิ

...สีฟ้า...

คือ สีแห่งความเป็นอิสระ

คือ สีที่แสดงถึงสันติภาพ ความสงบ การมีโลกทัศน์กว้าง

...สีเทา...

คือ สีแห่งความเป็นกลาง

คือ สีที่แสดงถึงความหลากหลายในสังคม

...สีเงิน และสีทอง...

คือ สีที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง มั่งคั่ง มั่งมี อบอุ่น เป็นมิตร

คือ สีที่มีความเปล่งประกายในตัวเองเปรียบดังการดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ

สารจากผู้บริหาร กระทรวงยุติธรรม

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่ง ที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ลำดับที่ 55 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2489 (ค.ศ. 1946) และเป็นภาคีสถิติสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน 7 ฉบับ จากทั้งหมด 9 ฉบับ ทำให้เกิดพันธะผูกพันในการปฏิบัติ ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ที่ประเทศไทยเป็นภาคี รวมไปถึงข้อตกลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประชุมระดับโลก ประกอบกับได้มีการนำสาระสำคัญของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสนธิสัญญาดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งฉบับปี พ.ศ. 2540 และ ปี พ.ศ. 2550 เพื่อให้มีผลบังคับใช้ในการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชนในชาติ

แนวคิดเรื่องแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พัฒนามาจากส่วนหนึ่งของการประชุมระดับโลกที่จัดขึ้นที่กรุงเวียนนา เมื่อปี พ.ศ. 2536 (ค.ศ. 1993) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการ โดยประเทศไทยตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้จัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมาแล้ว 2 ฉบับ เพื่อเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่รัฐจัดทำขึ้นสำหรับนำไปใช้ส่งเสริม ปกป้อง คุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชน โดยเป็นแผนในระดับชาติ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มุ่งประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับเป็นสำคัญ และพัฒนาระบบงานด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยอย่างมีเอกภาพให้มีความก้าวหน้าและทัดเทียมกับนานาประเทศ ปัจจุบันคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ปี พ.ศ. 2557 - 2561) เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2557 โดยแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับนี้ เป็นการผสมผสานระหว่างแผนฯ ฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2 เพื่อให้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีความครอบคลุมและเป็นสากลมากขึ้น ด้วยการนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยรับมาปฏิบัติภายใต้กระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) พันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และปัญหา ตลอดจนความต้องการของประชาชนในประเทศ หล่อหลอมให้เป็นเนื้อเดียวกันเพื่อให้การขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนของไทยเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด

ดังนั้น แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ในครั้งนี้ ถือเป็นนิมิตหมายที่ดีที่แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จะเริ่มตั้งแต่ระดับรากหญ้าในประเทศไปจนถึงระดับสากลที่นานาชาติให้การรับรอง ที่ครอบคลุมการดำเนินงาน ในทุกๆ เรื่องด้านสิทธิมนุษยชนและมุ่งประโยชน์ที่ประชาชนในชาติจะได้รับอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงได้ จัดทำทสรูปแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ของประเทศไทยขึ้น เพื่อเผยแพร่ให้นานาชาติได้รับรู้ ซึ่งจะเป็น การสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในระหว่างประเทศ นำมาพัฒนาการดำเนินงานแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้ก้าวหน้าทัดเทียมสากล ต่อไป

พลตำรวจเอก

(ชัชวาลย์ สุขสมจิตร)

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

ธันวาคม 2557

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ประเทศไทยได้จัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ปี พ.ศ. 2557 - 2561) ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. กรอบแนวคิดและกระบวนการยกร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

❖ กรอบแนวคิด

การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 มีกรอบแนวคิดที่ให้แผนเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ครอบคลุมผู้แทนจากทุกจังหวัดทั่วประเทศ เช่นเดียวกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอที่แตกต่างจากแผนฯ ฉบับที่ 2 เพื่อให้แผนสิทธิมนุษยชนฯ มีความเป็นสากลมากขึ้น ด้วยการนำปัญหา ตลอดจนความต้องการของประชาชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยรับมาปฏิบัติภายใต้กระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) และพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี หล่อหลอมให้เป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อให้การขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนของไทยเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด ดังนั้น การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ในครั้งนี้ ถือเป็นนิมิตหมายที่ดีที่แผนสิทธิมนุษยชนฯ จะเริ่มตั้งแต่ระดับรากหญ้าในประเทศไปจนถึงระดับสากล ที่นานาชาติให้การรับรอง ที่ครอบคลุมการดำเนินงานในทุกๆ เรื่องด้านสิทธิมนุษยชน และมุ่งประโยชน์ที่ประชาชนในชาติจะได้รับโดยแท้จริง

❖ กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

ด้วยการให้ประชาชนได้ร่วมเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ ร่วมสะท้อนปัญหา ร่วมคิดร่วมตัดสินใจและร่วมจัดทำแผนจากระดับพื้นที่ (จังหวัด) พัฒนาเป็นแผนในระดับประเทศ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557 - 2561) ของประเทศไทย โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555) “**ยกร่างแผนสิทธิมนุษยชนจากระดับพื้นที่**” โดยการศึกษาวิจัยและเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งในบริบทของไทยและหลักสิทธิมนุษยชนสากล เพื่อนำมาวางกรอบทิศทางการดำเนินงาน พร้อมกับการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนโดยมีผู้แทนจากทุกจังหวัด เพื่อช่วยกันยกร่างแผนสิทธิมนุษยชนจากระดับพื้นที่ครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร แล้วนำมาประมวลผลเป็นร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ในภาพรวมระดับพื้นที่

ระยะที่ 2 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556) “**จัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ฉบับสมบูรณ์**” โดยนำร่างแผนสิทธิมนุษยชนระดับพื้นที่เข้าสู่กระบวนการรับฟังความคิดเห็นจาก 20 กระทรวงและหน่วยงานระดับนโยบายที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาปรับปรุงเป็นร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ในระดับชาติ (ร่างแรก) จากนั้นนำเข้าสู่กระบวนการวิพากษ์โดยเปิดรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนในหลายช่องทาง และนำข้อคิดเห็นที่ได้มาสรุปประมวลผลและพัฒนาเป็นร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ร่างสุดท้าย) พร้อมทั้งให้ผู้แทนจากแต่ละกระทรวงร่วมกันให้ข้อเสนอแนะต่อตัวชี้วัดความสำเร็จในแต่ละประเด็น ตลอดจนเชิญผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนระดับชาติมาร่วมพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนจัดทำเป็นแผนสิทธิมนุษยชนฯ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและประกาศใช้อย่างเป็นทางการ

2. สาระสำคัญของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

❖ เป้าหมายหลักของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

“เป็นสังคมที่ส่งเสริมสิทธิ เสรีภาพ และความเท่าเทียม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อนำไปสู่สังคมสันติสุข”

❖ ทิศทางของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ได้กำหนดนโยบายสิทธิมนุษยชนเป็น 11 ด้าน และ 15 กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- 1) แผนสิทธิมนุษยชนด้านสาธารณสุข
- 2) แผนสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา
- 3) แผนสิทธิมนุษยชนด้านเศรษฐกิจ
- 4) แผนสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5) แผนสิทธิมนุษยชนด้านที่อยู่อาศัย
- 6) แผนสิทธิมนุษยชนด้านวัฒนธรรมและศาสนา
- 7) แผนสิทธิมนุษยชนด้านข้อมูล ข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 8) แผนสิทธิมนุษยชนด้านการขนส่ง
- 9) แผนสิทธิมนุษยชนด้านการเมืองการปกครอง
- 10) แผนสิทธิมนุษยชนด้านกระบวนการยุติธรรม
- 11) แผนสิทธิมนุษยชนด้านความมั่นคงทางสังคม ได้พิจารณากลุ่มเป้าหมายที่มีผลต่อความมั่นคงทางสังคม โดยเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีความเปราะบางต่อประเด็นสิทธิมนุษยชน ในที่นี้ประกอบด้วย 15 กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- (1) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ต้องหา/ผู้ต้องขัง
- (2) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้พันโทษ
- (3) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ต้องหาคดียาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545/กลุ่มผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- (4) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มเหยื่อ/ผู้เสียหาย
- (5) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์
- (6) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ใช้แรงงาน
- (7) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มคนจน/ผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนา
- (8) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มเกษตรกร
- (9) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้สูงอายุ

- (10) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มเด็กและเยาวชน
- (11) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มสตรี
- (12) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มคนพิการ
- (13) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ไร้รัฐ ชาติพันธุ์ และกลุ่มผู้แสวงหาที่พักพิงหรือผู้หนีภัยการสู้รบ
- (14) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มที่รับผลกระทบจากสถานการณ์ความรุนแรง
- (15) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มความหลากหลายทางเพศ/อัตลักษณ์ทางเพศ

3. การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557 - 2561) ไปสู่การปฏิบัติ เป็นกระบวนการสำคัญที่จะนำแผนในระดับชาติแปลงไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยจะต้องร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการนำนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนหรือกลุ่มเป้าหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกิจตนเอง ถ่ายทอดลงสู่การปฏิบัติในแต่ละหน่วยงาน พร้อมทั้งจัดทำโครงการ/กิจกรรมรองรับการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ที่จะทำให้สังคมไทย “เป็นสังคมที่ส่งเสริม สิทธิ เสรีภาพ และความเท่าเทียม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อนำไปสู่สังคมสันติสุข”

สารบัญ

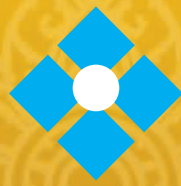
ส่วนที่ 1	บทนำ	3 - 5
ส่วนที่ 2	กรอบแนวคิดและกระบวนการยกร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3	9 - 15
ส่วนที่ 3	สาระสำคัญของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3	19 - 29
ส่วนที่ 4	การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล	33 - 43
ส่วนที่ 5	บทสรุป ข้อเสนอแนะ และความท้าทาย	47 - 48

❖ ส่วนที่ 1 ❖
บทนำ

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“หากไม่รู้จัก...ไม่เข้าใจ...ไม่นำไปใช้...

ก็ไร้ค่า...ไร้ความหมาย...”

ส่วนที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ในลำดับที่ 55 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2489 (ค.ศ. 1946) และเป็นภาคีสันติสัญญาหลักระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนแล้วจำนวน 7¹ ฉบับ จากทั้งหมด 9 ฉบับ ทำให้เกิดพันธะผูกพันในการต้องปฏิบัติตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน สันติสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี รวมไปถึงข้อตกลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการประชุมระดับโลก ประกอบกับได้มีการนำสาระสำคัญของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสันติสัญญาดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. 2540 และ ปี พ.ศ. 2550 เพื่อให้มีผลบังคับใช้ในการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชนในชาติ ซึ่งแนวคิดเรื่องแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พัฒนาจากส่วนหนึ่งของการประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่จัดขึ้นในกรุงเวียนนา เมื่อปี พ.ศ. 2536 (ค.ศ. 1993) ซึ่งที่ประชุมดังกล่าวได้จัดทำปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการขึ้น โดยในข้อ 71 ได้เสนอแนะให้แต่ละรัฐพิจารณาความจำเป็นในการวางแผนปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อกำหนดวิธีการที่ให้รัฐปรับปรุงการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

¹ (1) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) (2) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economics, Social and Cultural Rights - ICESCR) (3) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child - CRC) (4) อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Woman - CEDAW) (5) อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination - CERD) (6) อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment - CAT) (7) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities - CRPD)

เพื่อให้การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนเกิดผลที่เป็นรูปธรรม ประเทศไทยโดยรัฐบาลจึงได้จัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมาแล้ว 2 ฉบับ โดยแผนฯ ฉบับแรกประกาศใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 - 2548 โดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นศูนย์กลาง ในการประสานงานและติดตามการดำเนินงาน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2545 จึงโอนภารกิจงานให้กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพดำเนินการ โดยในระหว่างที่มีการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2550 เห็นชอบให้หน่วยงานต่าง ๆ ถือปฏิบัติตามแผนฯ ฉบับแรกไปพลางก่อน จนกว่าแผนฯ ฉบับที่ 2 จะแล้วเสร็จและประกาศใช้ แผนฯ ฉบับแรกจึงมีอายุต่อเนื่องไปตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 - 2551 ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2552 เห็นชอบและประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (ปี พ.ศ. 2552 - 2556) ซึ่งขณะนี้ได้หมดวาระลงแล้ว ดังนั้น เพื่อความต่อเนื่องในการดำเนินงาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จึงร่วมกับมหาวิทยาลัยมหิดล จัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557 - 2561) ขึ้น “ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน” ด้วยการให้ประชาชนได้ร่วมเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชน ร่วมสะท้อนปัญหา ร่วมคิด ร่วมจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนจากระดับพื้นที่ ครอบคลุมผู้แทนจากทุกจังหวัด และพัฒนาต่อยอดสู่แผนสิทธิมนุษยชนในระดับชาติเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557 - 2561) ของประเทศไทยต่อไป

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงเปรียบเสมือนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่รัฐจัดทำขึ้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนนำไปใช้ในการส่งเสริม ปกป้อง คุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชน โดยเป็นแผนในระดับชาติด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อให้การพัฒนากระบวนการด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยในภาพรวมมีเอกภาพให้มีความก้าวหน้าและทัดเทียมกับนานาประเทศ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มุ่งประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับเป็นสำคัญ ทั้งยังเป็นการแสดงให้ประชาคมโลกเห็นถึงความตั้งใจจริงของประเทศไทยที่จะส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชน และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีด้านสิทธิมนุษยชนในเวทีระหว่างประเทศด้วย

ดังนั้น เพื่อเป็นการเผยแพร่แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ให้นานาประเทศได้รับรู้ ทั้งกรอบแนวคิด กระบวนการจัดทำแผน สาระแผน และการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นการสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในระหว่างประเทศ เพื่อนำมาพัฒนาการดำเนินงานแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศไทยให้มีความก้าวหน้าต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อเผยแพร่บทสรุปแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ของประเทศไทย สู่นานาชาติ
- 2.2 เพื่อพัฒนาความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับนานาประเทศ เกี่ยวกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ของประเทศไทย

3. สาระสำคัญของเอกสาร “แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ของประเทศไทย”

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 กรอบแนวคิดและกระบวนการยกร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

- ส่วนที่ 3 สารระสำคัญแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3
- ส่วนที่ 4 การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล
- ส่วนที่ 5 บทสรุป ข้อเสนอแนะ และความท้าทาย

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 4.1 เป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในด้านสิทธิมนุษยชน
- 4.2 ได้เผยแพร่แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ของประเทศไทย ให้เป็นที่รู้จักต่อนานาชาติ

❖ ส่วนที่ 2 ❖

กรอบแนวคิดและกระบวนการยกร่าง
แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3
“จากรากหญ้าสู่ความเป็นสากล”

❖ ส่วนที่ 2 ❖

กรอบแนวคิดและกระบวนการยกร่าง แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

1. กรอบแนวคิดการจัดทำแผน

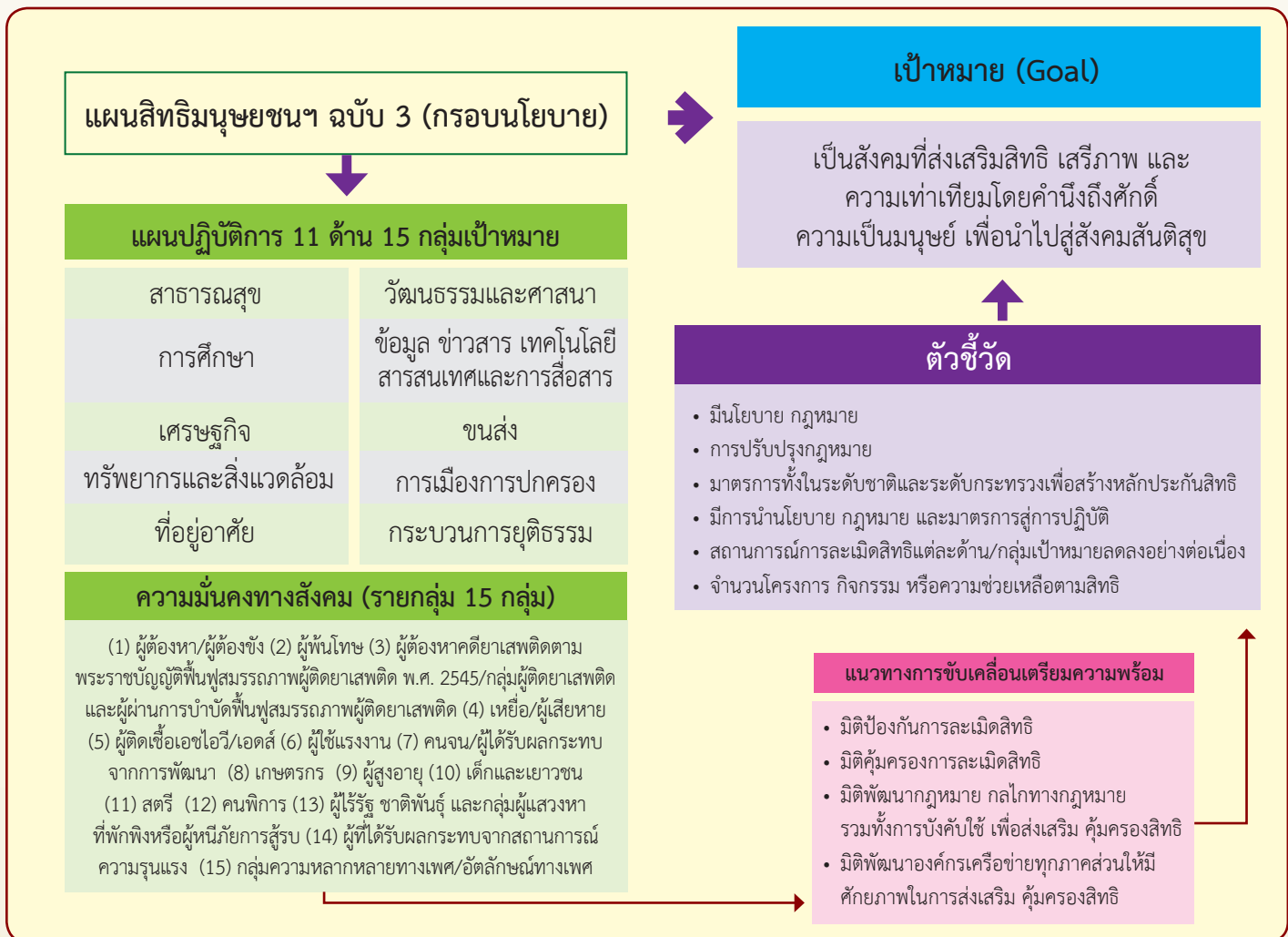
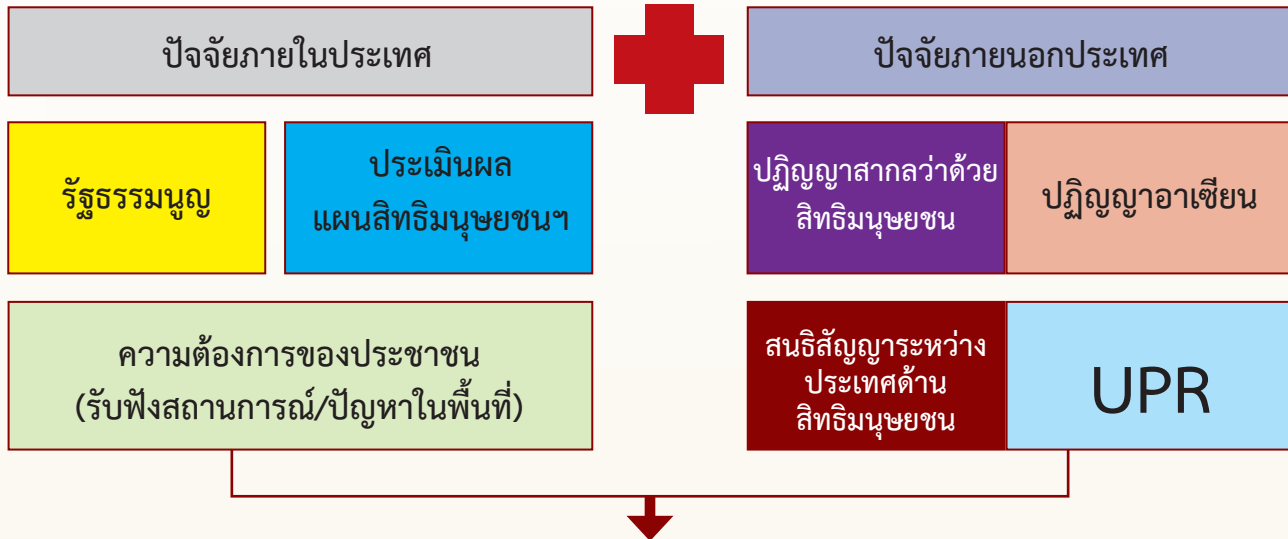
การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 มีกรอบแนวคิดที่ให้แผนเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ครอบคลุมผู้แทนจากทุกจังหวัดทั่วประเทศ เช่นเดียวกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2 รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอที่แตกต่างจากแผนฯ ฉบับที่ 2 เพื่อให้แผนสิทธิมนุษยชนฯ มีความเป็นสากลมากขึ้น ด้วยการนำปัญหา ตลอดจนความต้องการของประชาชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยรับมาปฏิบัติภายใต้กระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) และพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี หล่อหลอมให้เป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อให้การขับเคลื่อนงาน

ด้านสิทธิมนุษยชนของไทยเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด ดังนั้น ในการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ในครั้งนี้ ถือเป็นนิมิตหมายที่ดีที่แผนสิทธิมนุษยชนฯ จะเริ่มตั้งแต่ระดับรากหญ้าในประเทศไปจนถึงระดับสากลที่นานาประเทศให้การรับรอง ที่ครอบคลุมการดำเนินงานในทุกๆ เรื่องด้านสิทธิมนุษยชน และมุ่งประโยชน์ที่ประชาชนในชาติจะได้รับโดยแท้จริง

กรอบแนวคิดการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

2. กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนครอบคลุมทั่วประเทศ ด้วยการให้ประชาชนได้ร่วมเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ ร่วมสะท้อนปัญหา ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ และร่วมจัดทำแผนจากระดับพื้นที่ (จังหวัด) พัฒนาเป็นแผนในระดับประเทศ โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555) “ยกร่างแผนสิทธิมนุษยชนจากระดับพื้นที่” โดยการศึกษาวิจัยและเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งในบริบทของไทยและหลักสิทธิมนุษยชนสากล เพื่อนำมาวางกรอบทิศทางการดำเนินงาน พร้อมกับการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนโดยมีผู้แทนจากทุกจังหวัด เพื่อช่วยกันยกร่างแผนสิทธิมนุษยชนจากระดับพื้นที่ครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร แล้วนำมาประมวลผลเป็นร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ในภาพรวมระดับพื้นที่

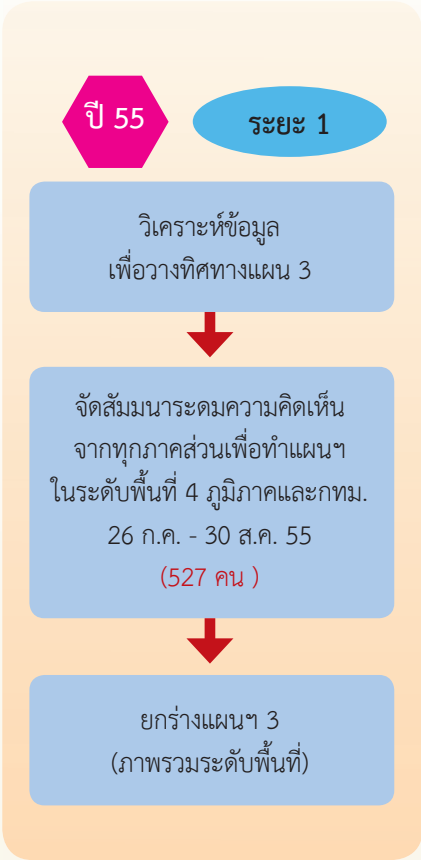

ระยะที่ 2 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556) “จัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ฉบับสมบูรณ์” โดยนำร่างแผนสิทธิมนุษยชนระดับพื้นที่เข้าสู่กระบวนการรับฟังความคิดเห็นจาก 20 กระทรวง และหน่วยงานระดับนโยบายที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาปรับปรุงเป็นร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ในระดับชาติ (ร่างแรก) จากนั้นนำเข้าสู่กระบวนการวิพากษ์โดยเปิดรับฟังความคิดเห็น จากทุกภาคส่วนในหลายช่องทาง และนำข้อคิดเห็นที่ได้มาสรุปประมวลผลและพัฒนาเป็นร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ร่างสุดท้าย) พร้อมทั้งให้ผู้แทนจากแต่ละกระทรวงร่วมกันให้ข้อเสนอแนะต่อตัวชี้วัดความสำเร็จในแต่ละประเด็น ตลอดจนเชิญผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน ระดับชาติมาร่วมพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนจัดทำเป็นแผนสิทธิมนุษยชนฯ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและประกาศใช้อย่างเป็นทางการ

กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

3. กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมจัดทำแผน

โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นตัวแทนจากทุกภาคส่วน ครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาคจากทุกจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน นักวิชาการ สื่อมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาชน นักการเมือง นักธุรกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชมรม สมาคม รวมทั้งกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิ โดยผู้เข้าร่วมจัดทำแผนทุกช่องทางรวมทั้งสิ้น 4,181 คน

4. การร่วมแสดงความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนต่อร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

จากการรับฟังความคิดเห็นของตัวแทนทุกภาคส่วนในการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พบว่า มากกว่าร้อยละ 94 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับร่างแผนฯ ในแต่ละด้าน และมากกว่าร้อยละ 90 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับร่างแผนฯ ในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

❖ ส่วนที่ 3 ❖

สาระสำคัญของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ฉบับที่ 3

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

จะทำให้สังคมไทยเป็น

“สังคมที่ส่งเสริมสิทธิ เสรีภาพ และความเท่าเทียม

โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

เพื่อนำไปสู่สังคมสันติสุข”

ส่วนที่ 3

สาระสำคัญของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

1. เป้าหมายหลักของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

“เป็นสังคมที่ส่งเสริม สิทธิ เสรีภาพ และความเท่าเทียม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อนำไปสู่สังคมสันติสุข”

2. ทิศทางของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ได้กำหนดนโยบายสิทธิมนุษยชนเป็น 11 ด้าน และ 15 กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- 1) แผนสิทธิมนุษยชนด้านสาธารณสุข
- 2) แผนสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา
- 3) แผนสิทธิมนุษยชนด้านเศรษฐกิจ
- 4) แผนสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5) แผนสิทธิมนุษยชนด้านที่อยู่อาศัย
- 6) แผนสิทธิมนุษยชนด้านวัฒนธรรมและศาสนา
- 7) แผนสิทธิมนุษยชนด้านข้อมูล ข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 8) แผนสิทธิมนุษยชนด้านการขนส่ง
- 9) แผนสิทธิมนุษยชนด้านการเมืองการปกครอง
- 10) แผนสิทธิมนุษยชนด้านกระบวนการยุติธรรม

11) แผนสิทธิมนุษยชนด้านความมั่นคงทางสังคม ได้พิจารณากลุ่มเป้าหมายที่มีผลต่อความมั่นคงทางสังคม โดยพิจารณากลุ่มเป้าหมายที่มีความเปราะบางต่อประเด็นสิทธิมนุษยชน ในที่นี้ประกอบด้วย 15 กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- (1) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ต้องหา/ผู้ต้องขัง
- (2) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้พันโทษ
- (3) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ต้องหาคดีอาญาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545/กลุ่มผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- (4) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มเหยื่อ/ผู้เสียหาย
- (5) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์
- (6) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ใช้แรงงาน
- (7) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มคนจน/ผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนา
- (8) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มเกษตรกร
- (9) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้สูงอายุ
- (10) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มเด็กและเยาวชน
- (11) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มสตรี
- (12) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มคนพิการ
- (13) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ไร้รัฐ ชาติพันธุ์ และกลุ่มผู้แสวงหาที่พักพิงหรือผู้หนีภัยการสู้รบ
- (14) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มที่รับผลกระทบจากสถานการณ์ความรุนแรง
- (15) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มความหลากหลายทางเพศ/อัตลักษณ์ทางเพศ

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) แผนสิทธิมนุษยชนด้านสาธารณสุข

เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการด้านสาธารณสุขที่มีคุณภาพและเข้าถึงอย่างเท่าเทียมตามสิทธิ โดยมีมาตรการการปฏิบัติ แบ่งออกเป็น (1) การรับรู้สิทธิ โดยเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจสิทธิการรักษาพยาบาลที่พึงได้ของตนและให้ผู้ป่วยมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลการรักษาของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน (2) การเข้าถึงบริการสาธารณสุข โดยเป็น การกระจายทรัพยากรสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การพัฒนาระบบสาธารณสุขเคลื่อนที่ การพัฒนาช่องทางการบริการสำหรับกลุ่มเฉพาะ การพัฒนาระบบการชดเชยค่าเสียโอกาสจากการหยุดงานเมื่อต้องเข้ารับการรักษาพยาบาล (3) ความเท่าเทียมของคุณภาพบริการ โดยเป็นการเพิ่มทางเลือกในการร่วมจ่ายสมทบของผู้ประกันในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า การพัฒนาระบบการให้บริการสาธารณสุขอย่างบูรณาการ และระบบการส่งต่อผู้ป่วยในเขตพื้นที่ห่างไกลสู่โรงพยาบาลศูนย์ในพื้นที่ รวมถึงการบูรณาการระบบบริหารจัดการด้านการบริการทางการแพทย์ของ 3 กองทุน ได้แก่ กองทุนประกันสังคม กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และกองทุนสวัสดิการการรักษาพยาบาลข้าราชการ

2) แผนสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา

เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสในการศึกษาภาคบังคับที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง เท่าเทียมตามสิทธิ โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระยะยาวให้มีความต่อเนื่องในทุกรัฐบาล การผลักดันหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการศึกษาให้มีบทบาทหลักในการสนับสนุนงบประมาณแก่สถานศึกษาในพื้นที่ การสนับสนุนโครงการสร้างอาชีพของเด็กนักเรียน การส่งเสริมหลักสูตรทางการศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน การพัฒนาหลักสูตรและโครงสร้างทางการศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน บริบทของท้องถิ่น และเอื้อต่อสิทธิในการศึกษาของคนกลุ่มเฉพาะ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดทำหลักสูตรด้านศีลธรรม จริยธรรม การเคารพสิทธิผู้อื่น หน้าที่พลเมือง กฎหมายเบื้องต้น ทักษะชีวิต วัฒนธรรมไทยและท้องถิ่น และการมีสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว ตลอดจนการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าไปในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในแต่ละท้องถิ่น

3) แผนสิทธิมนุษยชนด้านเศรษฐกิจ

เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการประกอบอาชีพและรายได้ที่เพียงพอตามสิทธิ โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การสร้างความเท่าเทียมของนโยบาย เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการประกอบอาชีพและรายได้ที่เพียงพอตามสิทธิ การมุ่งใช้ทรัพยากรของประเทศให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรธรรมชาติ และส่งเสริมการออมและกลไกที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพในชุมชนและธุรกิจขนาดเล็กอย่างเข้มแข็ง ตลอดจนการประสานงานระหว่างเครือข่ายทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ เพื่อรองรับการปรับตัวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

4) แผนสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี และได้รับรู้ มีความตระหนักเรื่องสิทธิในการมีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีและสิทธิในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และมีความเท่าเทียมในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น เน้นการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมแทนการชดเชยผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้สารเคมีที่ปลอดภัยและเหมาะสม และมุ่งจัดระเบียบพื้นที่เพาะปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ การส่งเสริมการคัดแยกขยะและบำบัดน้ำเสียเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม การเร่งรัดการบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์และจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติอย่างจริงจัง เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และปรับปรุงบทลงโทษให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน การออกกฎหมายที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ตลอดจนเร่งรัดมาตรการช่วยเหลือและชดเชยประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติอย่างรวดเร็ว เหมาะสม และเป็นธรรม การส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างมีส่วนร่วม รวมทั้งเร่งรัดการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการใช้มาตรการจูงใจผู้ประกอบการที่ดำเนินกิจการอย่างมีสำนึกต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5) แผนสิทธิมนุษยชนด้านที่อยู่อาศัย

เพื่อให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัย และทรัพยากรน้ำที่จำเป็นในการดำรงชีวิตที่พอเพียงและปลอดภัย โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การลดอุปสงค์การอพยพย้ายถิ่นฐานเข้าสู่เขตเมือง การขยายอุปทานของพื้นที่อยู่อาศัยในเขตเมือง การจัดรูปแบบการวางผังเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบสาธารณสุขปโภครองรับการเจริญเติบโตอย่างเท่าเทียมกันในทุกภูมิภาค และการคุ้มครองสิทธิการจัดซื้อที่อยู่อาศัยของประชาชน

6) แผนสิทธิมนุษยชนด้านวัฒนธรรมและศาสนา

เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาติพันธุ์ รวมถึงให้มีอิสระในการนับถือศาสนาและการปฏิบัติ พิธีกรรม และการแสดงออกเกี่ยวกับความเชื่อทางด้านศาสนาและวัฒนธรรม โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การส่งเสริมแนวคิดและนโยบายการยอมรับความหลากหลายของวัฒนธรรม การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการด้านสื่อผลิตสื่อและนำเสนออย่างสร้างสรรค์ รวมถึงมีสำนักวิจัยเพื่อติดตามการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมไทยตั้งแต่สถาบันครอบครัวและโรงเรียน การสร้างความตระหนักในเอกลักษณ์ความเป็นไทย และทำนุบำรุงวัฒนธรรมที่เป็นอยู่ การส่งเสริมให้รัฐผลักดันมาตรการที่ช่วยฟื้นฟูและคงความเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นและให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางด้านวัฒนธรรมของตนเอง และส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีของไทยในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว การจัดทำมาตรการกำกับดูแลศาสนบุคคล ศาสนธรรม และศาสนวัตถุ การกำหนดมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรม รวมทั้งมีกระบวนการปลูกฝังและกล่อมเกลาหลักคิดทางศาสนาให้แก่เด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

7) แผนสิทธิมนุษยชนด้านข้อมูล ข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งข้อมูล ข่าวสารภาครัฐอย่างทั่วถึง โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การบริหารจัดการและสร้างกลไกในการดูแลการนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหาอ่อนไหวและกระทบสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้อง การจัดให้มีการเผยแพร่อย่างทั่วถึงและชัดเจนเกี่ยวกับขอบเขตสิทธิมนุษยชนในด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดให้มีระบบบริหารจัดการและสร้างกลไกในการดูแลตรวจสอบขอบเขตและจรรยาบรรณของสื่อ การจัดระบบข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างรวมศูนย์ การส่งเสริมการเข้าถึงด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทุกกลุ่ม การส่งเสริมการอบรมความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่ทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการ และการเพิ่มโอกาสให้มีการแข่งขันในการประกอบการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

8) แผนสิทธิมนุษยชนด้านการขนส่ง

เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการการขนส่งอย่างทั่วถึง มีมาตรฐาน และปลอดภัย รวมทั้งได้รับการฟื้นฟู เยียวยา ผลกระทบจากการใช้บริการด้านการขนส่งและจราจร และการชดเชยผลกระทบหรือถูกรอนสิทธิจากการดำเนินโครงการด้านการขนส่งและจราจรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การจัดสภาพแวดล้อมและจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการ

ขนส่ง การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการพื้นฐานและบริการทางสังคมของรัฐอย่างเท่าเทียมและกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค การดำเนินการฟื้นฟู เยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการใช้บริการด้านการขนส่งและจราจร และการชดเชยผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือถูกรอนสิทธิจากการดำเนินโครงการด้านการขนส่งและจราจรอย่างเหมาะสม และเป็นธรรม การเสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงการร้องเรียนเพื่อให้ประชาชนผู้ใช้บริการด้านการขนส่งและจราจรได้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารและสามารถแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการด้านการขนส่งและจราจรที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและประชาชน

9) แผนสิทธิมนุษยชนด้านการเมืองการปกครอง

เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกทางการเมือง รวมทั้งการได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ของราชการและการเมืองที่ดีมีจรรยาบรรณ โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การส่งเสริมการพัฒนาการเมืองให้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตยในทุกระดับ ส่งเสริมการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักการเมือง และทุกภาคส่วนรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองและจริยธรรมผ่านสื่อต่าง ๆ และสถาบันทางสังคม การส่งเสริมการใช้มาตรการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้บริหารหน่วยงานราชการ และทุกภาคส่วน การส่งเสริมให้ภาครัฐมีการนำประมวลจริยธรรมมาใช้ในภาครัฐอย่างจริงจัง การส่งเสริมมาตรการแก้ไขปัญหาคอรัปชันและความเหลื่อมล้ำในสังคมอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมมาตรการอย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ไขสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และประกันว่าทุกฝ่ายจะได้รับความยุติธรรม การปกป้องคุ้มครองเสรีภาพประชาชนที่อาจถูกละเมิดในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสงบ รวมทั้งเปิดช่องทางให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้สะดวกขึ้น และการกำหนดมาตรการที่มีประสิทธิภาพให้ประชาชนมีอำนาจในการตรวจสอบการใช้อำนาจของภาครัฐและนักการเมืองอย่างเป็นรูปธรรม และป้องกันปัญหาคอรัปชันในทุกระดับ

10) แผนสิทธิมนุษยชนด้านกระบวนการยุติธรรม

เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว เป็นธรรม และเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การเปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตให้เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตเพื่อสานต่อวัตถุประสงค์ของการยกระดับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนภายในประเทศให้เป็นมาตรฐานสากล การส่งเสริมความรู้และการเข้าถึงสิทธิด้านกระบวนการยุติธรรมของประชาชน การพัฒนาหลักจริยธรรม นิติธรรม และหลักธรรมาภิบาล ในการบริหารและการทำงานของบุคลากรด้านกระบวนการยุติธรรม การสร้างมาตรการเร่งรัดการดำเนินคดีและการปฏิบัติตามคำสั่งศาลให้สิ้นสุดโดยเร็ว การผลักดันให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การแจ้งเบาะแสการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ การส่งเสริมหลักประกันให้มีการสอบสวนอย่างเต็มที่ในทุกข้อกล่าวหาที่เกี่ยวกับการกระทำโดยมิชอบโดยเจ้าหน้าที่และนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ การสร้างความโปร่งใสระหว่างทุกชนชั้นในสังคมรวมถึงภาคส่วนต่างๆ การสอบสวนข้อกล่าวหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยทุกฝ่ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย และดำเนินการทันทีเพื่อปรับปรุงสถานการณ์ในภาคใต้ของไทยเพื่อนำไปสู่การยกเลิกการใช้กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง การส่งเสริมมาตรการอย่างต่อเนื่องเพื่อ

แก้ไขสถานการณ์การค้ำมนุษย์ การกำหนดค่านิยมของ “การทรมาน” ในประมวลกฎหมายอาญา รวมทั้งการออกกฎหมาย ให้การทรมานเป็นความผิดอาญา และแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีภายใต้สนธิสัญญา ว่าด้วยการต่อต้านการทรมานฯ การศึกษาความเป็นไปได้ในการให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคน จากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะ องค์การ การส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือก และมาตรการการลงโทษในรูปแบบอื่นนอกเหนือจากการลงโทษและ ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้เสียหายให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การสร้างระบบกลไก กระบวนการ จำแนกประเภท กระบวนการบำบัด แก้ไขฟื้นฟู กระบวนการติดตามเด็กและเยาวชนหลังปล่อย การสร้างระบบกลไก เชื่อมโยงส่งต่อเพื่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับการบริการทางกระบวนการยุติธรรมอย่าง เป็นระบบ การจัดเงินงบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินจำเป็นเพื่อชดใช้เงินให้กับคู่กรณีที่ชนะคดีในคดี ที่ศาลมีคำบังคับให้หน่วยงานทางปกครองชดใช้เงินได้โดยตรง การเปลี่ยนแปลงการทำงานของหน่วยงานยุติธรรมที่เน้น การมีส่วนร่วมจากประชาชนอย่างแท้จริง

11) แผนสิทธิมนุษยชนด้านความมั่นคงทางสังคม

เพื่อส่งเสริม คุ้มครองให้ประชาชนทุกกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง (ด้อยโอกาส) ต่อการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคม ได้รับการคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่าง มีศักดิ์ศรี โดยพิจารณากลุ่มเป้าหมายที่มีผลต่อความมั่นคงทางสังคม และมีความเปราะบางต่อประเด็นสิทธิมนุษยชน 15 กลุ่ม ซึ่งแผนสิทธิมนุษยชนของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

(1) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ต้องหา/ผู้ต้องขัง

โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การแก้ไขปัญหาสภาพเรือนจำและสถานที่ควบคุมดูแล รวมถึงขยายสาธารณูปโภคต่างๆ ที่จำเป็น การส่งเสริมการมีทนายให้ความช่วยเหลือแก่จำเลย ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา การพัฒนาระบบการประเมินคัดกรอง จำแนก และส่งต่อเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งพัฒนาระบบ การบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูเด็กและเยาวชน การส่งเสริมการปฏิบัติต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยทั้งในด้านการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน และการทำแผนประทุษกรรมประกอบการรับสารภาพโดยค้ำประกันถึงหลักสิทธิมนุษยชน รวมถึงการแสวงหาแนวทางหรือ เครื่องมืออื่น ๆ ในการติดตามควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลย การส่งเสริมการปฏิรูประบบการปฏิบัติต่อเด็กและสตรีใน กระบวนการยุติธรรมอย่างเหมาะสม การพัฒนาระบบการลงโทษทางเลือก การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังขององค์การสหประชาชาติและมาตรฐาน สิทธิมนุษยชนสากลอื่นๆ การเผยแพร่ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ให้กับบุคลากรในหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง การสร้างหลักประกันและแนวปฏิบัติเรื่องอนามัยเจริญพันธุ์ของผู้ต้องขังให้ค้ำประกันถึงปัญหาและความต้องการ ที่จำเพาะเจาะจงทั้งหญิงและชาย การให้ผู้ต้องขังได้เข้ารับการรักษาพยาบาลเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป การส่งเสริมให้ มีการพัฒนาจิตใจทางด้านธรรมาภิบาลวิถีศาสนาแก่ผู้ต้องขัง ให้องค์กรทางศาสนา

(2) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้พันโทษ

โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การส่งเสริมมาตรการให้ความช่วยเหลือ คุ้มครองแก่

ผู้พันโทฯ การจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ผู้พันโทฯ การส่งเสริมการศึกษา การอบรมฝึกหัดวิชาชีพ และการจัดหางานแก่ผู้พันโทฯ การกำหนดให้มีมาตรการทางกฎหมายเพื่อรองรับการปฏิบัติต่อผู้พันโทฯ รวมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความคุ้มครองสวัสดิการผู้พันโทฯ ตลอดจนการป้องกันมิให้ผู้พันโทฯ หวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก การจัดทำระบบการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้พันโทฯ เพื่อการติดตามหลังปล่อย การจัดให้มีมาตรการรองรับการเข้าถึงสวัสดิการและความช่วยเหลือของผู้พันโทฯ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการฟื้นฟู ติดตาม และประเมินผลผู้พันโทฯ

(3) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ต้องหาคดียาเสพติดติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545/กลุ่มผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การมีมาตรการด้านการฝึกอาชีพ การติดตามสอดส่องดูแลในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่ผ่านการบำบัดยาเสพติด การเสริมสร้างระบบการสงเคราะห์หลังปล่อยที่มีประสิทธิภาพ การจัดทำระบบการติดตามหลังปล่อย การจัดให้มีสถานตรวจพิสูจน์ผู้เสพยาเสพติดที่ถูกจับกุมตัวและอยู่ระหว่างรอการตรวจพิสูจน์ และมีการแยกผู้ต้องหาคดียาเสพติดออกจากผู้ต้องหาทั่วไป

(4) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มเหยื่อ/ผู้เสียหาย

โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การพัฒนาไกลช่วยเหลือชดเชยเยียวยาเหยื่อ ผู้เสียหายจากอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพและรอบด้าน การส่งเสริมหลักประกันสิทธิของผู้เสียหายและครอบครัวในการเข้าถึงความยุติธรรมและการเยียวยาทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ การจัดให้มีมาตรการในการคุ้มครองประชาชนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ การคุ้มครองและช่วยเหลือเหยื่อของการค้ามนุษย์ เหยื่ออาชญากรรม

(5) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การส่งเสริมโครงการสร้างความเข้าใจที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ เพื่อลดการตีตราและเลือกปฏิบัติ การส่งเสริมสวัสดิการทางสังคม การส่งเสริมการเข้าถึงยาและการรักษาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ การใช้มาตรการจูงใจหรือพิจารณากำหนดกฎหมายลงโทษ เพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ จากนายจ้าง สถานประกอบการ และสถานศึกษา การแก้กฎหมายหรือพระราชบัญญัติที่กำหนดข้อห้ามการรับเข้าทำงาน การจัดให้มีมาตรการบังคับให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรักษาความลับของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ การให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานควบคู่กับแผนยุทธศาสตร์เอดส์ชาติ (พ.ศ. 2555 -2559) ซึ่งดูการทำงานลดอัตราการติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ ลดการตายจากเอดส์ และไม่มีกรณีตีตราจากประเด็นเอชไอวี/เอดส์ การส่งเสริมมาตรการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ การสร้างความเป็นเอกภาพ กรณีการให้บริการผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการรับบริการและเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันทั้ง 3 กองทุน (กองทุนประกันสังคม กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และกองทุนสวัสดิการการรักษาพยาบาลข้าราชการ)

(6) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การกำกับให้มีการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองแรงงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 การส่งเสริมคุ้มครองให้ผู้ใช้แรงงานได้รับความปลอดภัย

อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี การส่งเสริมสิทธิของแรงงานที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของผู้รับงานไปทำที่บ้านให้ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. 2553 การส่งเสริมสิทธิการประกันสังคม การเสริมสร้างความเข้มแข็งของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน

(7) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มคนจน/ผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนา

โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การเร่งแก้ไขปัญหาที่โครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้ประชาชนได้รับสิทธิในการพัฒนาอย่างเสมอภาค การส่งเสริมศักยภาพการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น การให้บริการพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีพของคนจน การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่ และสภาพแวดล้อมภายในชุมชนของคนจนเมือง ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสมและสามารถช่วยเหลือตนเองได้ การแก้ไขปัญหาโครงสร้างขั้นพื้นฐานของความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงโอกาสและบริการต่างๆ ของคนยากจนและคนชายขอบ การส่งเสริมมาตรการอย่างต่อเนื่องในการปรับใช้แผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(8) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มเกษตรกร

โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การให้เกษตรกรมีสิทธิเข้าถึงทรัพยากรที่ดิน การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน เกษตรกร ทั้งสิทธิของตนเองและการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิทธิของผู้อื่น ที่เกิดจากการใช้สารเคมี การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรทั้งด้านเทคนิค การเงินและการจัดการ การตลาด การแปรรูป การส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรให้เป็นสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง การสนับสนุนการกระจายสิทธิถือครองในที่ดินทำกิน การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรแหล่งน้ำให้ครอบคลุมพื้นที่เกษตร การสร้างความเป็นธรรม และมีระบบการคุ้มครองสิทธิในระบบเกษตรพันธะสัญญา การส่งเสริมสิทธิเกษตรกร ทั้งสิทธิกฎหมายทรัพยากรที่ดิน สิทธิการได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากภัยธรรมชาติ

(9) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้สูงอายุ

โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การเพิ่มศักยภาพของผู้สูงอายุที่แข็งแรงและสุขภาพดี ให้ได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การส่งเสริมการพัฒนาด้านการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยการพัฒนาศักยภาพทั้งด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการแพทย์ สาธารณสุขด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการจัดหางานที่เหมาะสมตามสภาพและความต้องการ การปรับบทบาทกองทุนผู้สูงอายุให้มีศักยภาพในการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น การส่งเสริมความพร้อมของประเทศและประชากรให้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมการดูแลระยะยาวและพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุที่ด้อยโอกาสช่วยเหลือตนเองไม่ได้ การกำหนดนโยบายการเงินและการคลังของประเทศให้พร้อมรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และเอื้อต่อการพัฒนาหลักประกันทางเศรษฐกิจให้กับผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อม และจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการ ในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง

(10) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มเด็กและเยาวชน

โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การบูรณาการนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความมั่นคงในชีวิตของเด็กในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การควบคุมสภาพแวดล้อมสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการศึกษาและการเรียนรู้และปลอดภัยจากสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม การจัดให้มีมาตรการบังคับทางแรงงานที่เอื้อต่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว การพัฒนาความรู้ของเด็กเกี่ยวกับสิทธิที่พึงได้รับในการทำงาน รวมทั้ง การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงหน้าที่ในฐานะพลเมืองควบคู่กับสิทธิที่พึงได้รับการเร่งพัฒนาระบบการวัดผลการศึกษาที่มีคุณภาพ การเร่งรัดมาตรการในเชิงป้องกันที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเด็กที่ต้องได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลความรู้เรื่องเพศ และการคุ้มครองสิทธิในการศึกษาของกลุ่มเด็กที่ถูกระบุว่ามีความพิการ และส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ

(11) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มสตรี

โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การส่งเสริมบทบาทของชุมชนในระดับพื้นที่ในการแจ้งเบาะแสเพื่อปราบปรามการค้ามนุษย์ การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในการจัดสวัสดิการสังคมขั้นพื้นฐานแก่สตรีที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์และถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว การปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยมดั้งเดิมของสังคมที่มีต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว การพัฒนาระบบ กลไกการดำเนินงานช่วยเหลือด้านสังคมและกระบวนการยุติธรรมอย่างครบวงจร เพื่อรองรับผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและความรุนแรงทางเพศ การเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ชนบทและพื้นที่ประสบปัญหาความยากจนอย่างรุนแรง การส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว และการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีอย่างทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งรณรงค์ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

(12) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มคนพิการ

โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การบังคับใช้กฎหมายหรือการดำเนินการจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกคนพิการอย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของแต่ละบุคคลแก่คนพิการในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ การเร่งพัฒนาการเข้าถึงการศึกษาในระบบของคนพิการ ทั้งในด้านเครื่องอำนวยความสะดวกหลักสูตรการเรียนการสอน และการสร้างแรงจูงใจในการศึกษา การส่งเสริมศักยภาพและบทบาทของคนพิการและองค์กรคนพิการในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการตัดสินใจเชิงนโยบาย การส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนพิการ การสร้างความตระหนักและส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อคนพิการในสังคม การควบคุมให้มีการบังคับใช้กฎหมายแรงงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการอย่างจริงจัง การจัดทำทะเบียนคนพิการ การสร้างระบบเชื่อมโยงการรักษา ดูแล ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของคนพิการ การจัดสภาพแวดล้อมและจัดให้มีอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการขนส่ง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ รวมทั้งได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษต่าง ๆ จากการบริการขนส่งสาธารณะ การจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการทุกรูปแบบ

(13) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ไร้รัฐ ชาติพันธุ์ และกลุ่มผู้แสวงหาที่พักพิงหรือผู้หนีภัยการสู้รบ

โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การเร่งสร้างความชัดเจนเกี่ยวกับนโยบายของรัฐและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติ การส่งเสริมมาตรการอย่างต่อเนื่องเพื่อประกันการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การสร้างมาตรการเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ รวมถึงผ่านทางมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม เสริมสร้างความเข้มแข็งของกรอบกฎหมาย นโยบายของรัฐ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรการการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การคุ้มครองผลประโยชน์ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย การส่งเสริมการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพได้ตามปกติ การจัดตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อการบริหารจัดการระดับประเทศและระดับพื้นที่ การสร้างระบบการคัดเลือกและการกำหนดสถานะกลุ่มผู้ไร้รัฐและกลุ่มผู้แสวงหาที่พักพิงหรือผู้หนีภัยการสู้รบในประเทศไทย ประสานความร่วมมือกับประชาคมอาเซียนและประเทศในแถบเอเชียตอนใต้เพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนร่วมกัน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลุ่มผู้ไร้รัฐและกลุ่มผู้แสวงหาที่พักพิงหรือผู้หนีภัยการสู้รบ การเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อสังคมเพื่อสร้างความเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางอัตลักษณ์และชาติพันธุ์

(14) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มที่รับผลกระทบจากสถานการณ์ความรุนแรง

โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง การประกันว่าทุกฝ่ายจะได้รับคามยุติธรรม การพิจารณาดำเนินการเพื่อปรับปรุงสถานการณ์ในภาคใต้ของไทยอันสามารถนำไปสู่การยกเลิกการใช้กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง การส่งเสริมการสร้างความปลอดภัยระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมเพื่อนำไปสู่เสถียรภาพทางการเมืองและสังคม การจัดทำฐานข้อมูลคดีและผลกระทบจากสถานการณ์ความรุนแรงในลักษณะบูรณาการ การทบทวนและปรับปรุงแนวทางการให้การชดเชยและเยียวยาผู้ที่สูญเสียและได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ความรุนแรงให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและมีความเท่าเทียมกัน การทบทวนและปรับปรุงแนวทางการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่รัฐตามผลกระทบที่ได้รับ การทบทวนการดำเนินคดีแก่กลุ่มคนที่ถูกจับกุมจากเหตุการณ์ความรุนแรงที่มีสาเหตุจากความคิดเห็นทางการเมือง การทบทวนกฎหมายของประเทศไทยให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพในการแสดงออก การกำหนดสิทธิและแนวทางของประชาชนในการชุมนุมประท้วงที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

(15) แผนสิทธิมนุษยชนของกลุ่มความหลากหลายทางเพศ/อัตลักษณ์ทางเพศ

โดยมีมาตรการการปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น การส่งเสริมเจตคติของคนในสังคมและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมให้มีความเข้าใจและยอมรับในการมีอัตลักษณ์ทางเพศ การส่งเสริมการออกกฎหมายเพื่อรับรองสิทธิกับ ทุกคู่ชีวิตอย่างความเท่าเทียม การจัดให้มีหน่วยงานบริการด้านการปรึกษาและรับเรื่องราวร้องทุกข์ รวมถึงกระบวนการช่วยเหลือ บำบัด ฟื้นฟู เยียวยาและชดเชยความเสียหาย การศึกษาแนวทางและความเป็นไปได้ในการกำหนดค่านำหน้านามให้เหมาะสม การศึกษาแนวทางและความเป็นไปได้ในการสนับสนุนการจัดสาธารณูปโภคที่จำเป็นให้ตรงตามความต้องการให้หลากหลายตามทุกเพศ

❖ ส่วนที่ 4 ❖

การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อน
แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3
ไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล

“รวมพลังความร่วมมือ :
จับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สู่การปฏิบัติ”

❖ ส่วนที่ 4 ❖

การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อน แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล

การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557 - 2561) เป็นการนำแผนในระดับชาติแปลงไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยจะต้องร่วมมือกับทุกภาคส่วนนำนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนหรือกลุ่มเป้าหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจตนเอง ถ่ายทอดลงสู่การปฏิบัติในแต่ละหน่วยงาน

1. กรอบแนวคิดของการแปลงแผนสิทธิมนุษยชนสู่การปฏิบัติ

การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ปี พ.ศ. 2557 - 2561) มีเจตนารมณ์ที่จะให้แผนเป็นเครื่องมือช่วยในการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ด้วยการนำนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนหรือกลุ่มเป้าหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจตนเอง ถ่ายทอดลงสู่แผนปฏิบัติราชการ แผนพัฒนาขององค์กร แล้วจัดทำโครงการ/กิจกรรมรองรับการดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยการนำงบประมาณของหน่วยงานมาดำเนินการ เนื่องจากเรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและเกี่ยวพันกับทุกองค์กรอยู่แล้วในมิติต่างๆ ที่นำมาเชื่อมโยงกับบทบาทภารกิจของหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยเสริมประสิทธิภาพการทำงานและลดข้อขัดแย้งหรือข้อร้องเรียนที่อาจเกิดขึ้นจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน

2. องค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนที่จะนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ

องค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วน ได้แก่ (1) ภาครัฐ ในส่วนกลาง (กระทรวง/กรม หรือหน่วยงานเทียบเท่าในระดับนโยบาย) ส่วนภูมิภาค (จังหวัด) ส่วนท้องถิ่น (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) (2) ภาคเอกชน (3) ภาคประชาชน (4) สถาบันการศึกษาและสถาบันทางวิชาการ (5) องค์กรศาล องค์กรอื่นและองค์กรอิสระ

3. ความเชื่อมโยงกระแสประชาคมโลกและบริบทของประเทศไทยต่อการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 และถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 มีกรอบแนวคิดที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนพร้อมทั้งยึดโยงกับกรอบแนวทางของประชาคมโลก ทั้งแนวคิดปรัชญาด้านสิทธิมนุษยชน การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนของประเทศต่างๆ และมาตรฐานต่างๆ ขององค์การสหประชาชาติความร่วมมือของประชาคมอาเซียน ปฏิญญาเวียนนาและ

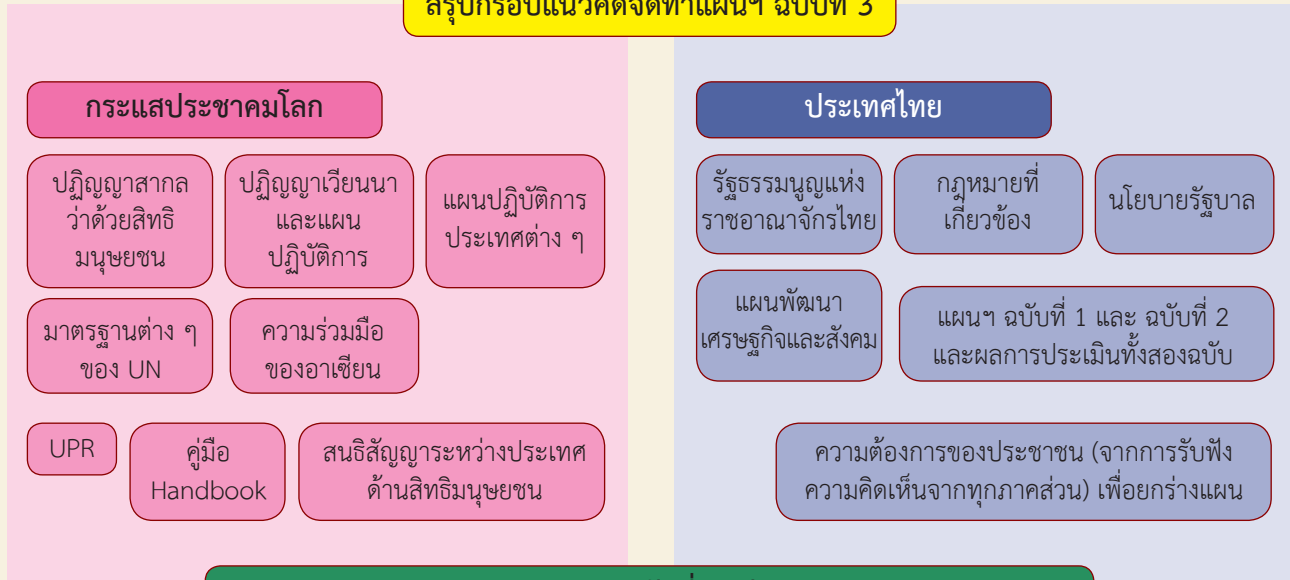

แผนปฏิบัติการ (Vienna Declaration and Programme of Action) ที่ให้แต่ละรัฐจัดทำแผนสิทธิมนุษยชน รวมถึงแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ (Handbook on National Human Rights Plans of Action) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยรับมาปฏิบัติภายใต้ กลไก Universal Periodic Review (UPR) สนธิสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีทั้ง 7 ฉบับ และบริบทของประเทศไทย รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นโยบายแห่งรัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 และการประเมินผลแผนสิทธิมนุษยชนทั้งสองฉบับ เพื่อนำมา วางกรอบทิศทางการดำเนินงาน พร้อมกับการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา และประกาศใช้อย่างเป็นทางการและให้หน่วยงานดำเนินการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยถ่ายทอดแผนฯ ลงสู่การปฏิบัติ ด้วยการนำนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนหรือกลุ่มเป้าหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงาน ถ่ายทอดลงสู่แผนปฏิบัติราชการ แผนพัฒนาขององค์กร แล้วจัดทำโครงการ/กิจกรรมรองรับการดำเนินงานตามแผน สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยการใช้งบประมาณของหน่วยงานดำเนินการ

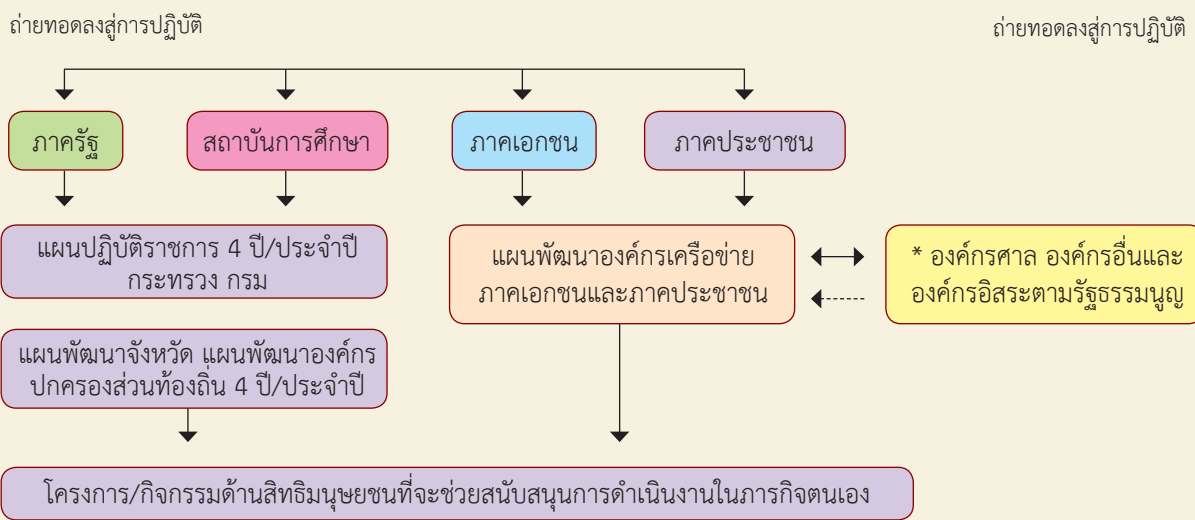

ความเชื่อมโยงกระแสประชาคมโลกกับบริบทของประเทศไทยต่อการขับเคลื่อนแผนฯ ฉบับที่ 3 และถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ

สรุปกรอบแนวคิดจัดทำแผนฯ ฉบับที่ 3

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ปี พ.ศ. 2557 - 2561)

- ↔ ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายต่างๆ ผลักดันในระดับนโยบาย
- ←----- ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญและพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

* หมายเหตุ องค์กรศาล องค์กรอื่นและองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน องค์กรอัยการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

4. แนวทางการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสู่การปฏิบัติ

ก่อนที่แต่ละหน่วยงานจะมีการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ควรเตรียมความพร้อมเพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทั้ง 11 ด้าน และ 15 กลุ่มเป้าหมาย ในแต่ละมิติ ดังนี้

□ มิติป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน ควรเตรียมความพร้อม ดังนี้

(1) การให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่ประชาชน เพื่อให้ทราบอย่างทั่วถึงเกี่ยวกับ สิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดี พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการเคารพสิทธิผู้อื่น และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

(2) ประสานความร่วมมือกับองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนโดยเฉพาะสื่อมวลชนในการประชาสัมพันธ์สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชน การรณรงค์และกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการป้องกันมิให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง

□ มิติคุ้มครองการละเมิดสิทธิมนุษยชน ควรเตรียมความพร้อม ดังนี้

(1) เปิดช่องทางการสื่อสารขององค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนในการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง

(2) จัดระบบการประสานส่งต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งฟื้นฟูและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามมาตรฐานสากล

(3) สร้างค่านิยมให้บุคลากรในการองค์กรมีวัฒนธรรมการทำงานที่เคารพและคุ้มครอง สิทธิมนุษยชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน (เช่น การไม่เลือกปฏิบัติ)

(4) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลการร้องทุกข์ร้องเรียนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิมนุษยชน เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนและปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน

□ มิติพัฒนากฎหมาย กลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้ เพื่อส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชน ควรเตรียมความพร้อม ดังนี้

ทบทวนและศึกษากฎหมายตามภารกิจของหน่วยงานที่ยังไม่สอดคล้องกับหลักสิทธิเสรีภาพ และสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจเพื่อเตรียมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายที่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และไม่เกิดความเท่าเทียม

□ มิติพัฒนาองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนให้มีศักยภาพในการส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชน ควรเตรียมความพร้อม ดังนี้

(1) ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษา ด้วยการให้หน่วยงานต่างๆ ควรส่งเสริมการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชน และแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพของแต่ละหน่วยงานในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง โดยสอดแทรกเนื้อหาดังกล่าวในหลักสูตร ซึ่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพควรสนับสนุน

วิทยาการและเนื้อหา หรือช่วยพัฒนาวิทยาการตัวคุณให้เกิดขึ้น เพื่อช่วยหน่วยงานต่างๆ ในการส่งเสริมความรู้ และขยายผลต่อยอด รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ความรู้ การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งส่งเสริมการวิจัยด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงการถอดบทเรียนการปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชนต่างๆ และนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงปฏิบัติการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน

(2) เร่งทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความเกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ให้กับหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาเพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชน และหน่วยงานหลักในการศึกษาของประเทศ

(3) การพัฒนาเครือข่ายให้บริการด้านสิทธิมนุษยชนอย่างมีมาตรฐาน ต้องอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางปฏิบัติที่ดีด้านสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ รวมถึงการประสานความร่วมมือขององค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนในการปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

5. วิธีการดำเนินงาน

รูปแบบ วิธีการดำเนินงานเพื่อให้แผนสิทธิมนุษยชนไปสู่การปฏิบัติของแต่ละองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ตามความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละองค์กร หรือแต่ละพื้นที่นั้นๆ ซึ่งให้คัดเลือกประเด็นสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับการทำงานของแต่ละหน่วยงานมาพิจารณาดำเนินการ โดยอาจพิจารณาจากบทบาทภารกิจของตนเองที่เกี่ยวข้องโดยตรง หรือเป็นปัญหาสถานการณ์ การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีความรุนแรง ซึ่งต้องรีบแก้ไข หรือเป็นประเด็นท้าทายที่ต้องการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรตนเอง เป็นต้น (โดยไม่จำเป็นจะต้องดำเนินการในทุกด้านหรือทุกกลุ่มเป้าหมาย) ซึ่งขอยกตัวอย่างการดำเนินงานในภาพรวมขององค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วน ซึ่งพิจารณาจากองค์กรต่างๆ ที่มีการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 แล้ว เห็นผลที่เป็นรูปธรรม อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงยุติธรรม กรมบังคับคดี กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จังหวัดชัยนาท จังหวัดกระบี่ มาปรับใช้ สรุปปรากฏตามแผนภาพ ดังนี้

>> อบรมนโยบาย 20 กระทรวง

>> พบปลัดกระทรวงมหาดไทย

>> อบรมหน่วยงานต่างๆ และจังหวัด ทั้ง 77 จังหวัด

รูปแบบ วิธีการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนสู่การปฏิบัติ ในภาพรวมขององค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วน

* หมายเหตุ ในขั้นตอนที่ 2 การแต่งตั้งคณะกรรมการฯ อาจเป็นภาพรวมขององค์กร เช่น คณะกรรมการฯ ในระดับกระทรวง หรือกรม หรือจังหวัดตามแต่จะเห็นสมควร

6. บทบาทขององค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนและประชาชน

ความสำเร็จของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ปี พ.ศ. 2557 - 2561) เป็นความรับผิดชอบของทุกคนในสังคมที่จะต้องทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด และต้องอาศัยความร่วมมือในลักษณะหุ้นส่วน (Partnership) กับองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อป้องกันและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ซึ่งการดำเนินงานภารกิจแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ไม่สามารถดำเนินการได้เพียงลำพังเฉพาะกลไกภาครัฐเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีหน่วยงานหรือองค์กรอีกจำนวนมาก ที่มีภารกิจดำเนินงานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ทั้งภาคเอกชนและภาคประชาชน ในระดับชาติ ภูมิภาค หรือท้องถิ่น รวมถึงองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อประสานความร่วมมือกันในการดำเนินงาน ทั้งการประสานงาน หรือขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ เป็นต้น อันได้แก่

□ กลไกระดับชาติ ในการทำหน้าที่วางกรอบนโยบายการดำเนินงาน กำกับ ดูแลและติดตามการดำเนินงาน ให้การปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยกลไกระดับชาติที่สำคัญ ได้แก่ องค์กรอิสระ และองค์กรภาครัฐที่เป็นองค์กรหลักต้น ติดตาม ตรวจสอบ องค์กรกลางในการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และองค์กรศาล องค์กรอื่นและองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ที่จะผลักดันในระดับนโยบาย เพื่อช่วยขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อันได้แก่

(1) “คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญในการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ การรายงานเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอแนะมาตรการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าว กรณีไม่ปฏิบัติตาม โดยรายงานต่อรัฐสภา

(2) “องค์กรศาล องค์กรอื่นและองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ” (ยกเว้นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ) เป็นองค์กรที่จะช่วยผลักดันในระดับนโยบายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของตนเองหรือช่วยส่งเสริมสนับสนุนการทำงานในด้านสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของทั้งประเทศ หรือการนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ โดยดำเนินการตามภารกิจขององค์กร เชื่อมโยงกับมิติด้านสิทธิมนุษยชนในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(3) “กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม” เป็นองค์กรภาครัฐที่รับผิดชอบหลักด้านสิทธิมนุษยชนของฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) โดยเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินงานแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทั้งการจัดทำและพัฒนาแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ การส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามแผน การสร้างกลไก มาตรการ เครื่องมือ กฎหมาย เพื่อรองรับการดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล

(4) “องค์กรระหว่างประเทศ” เป็นองค์กรที่จะช่วยผลักดันระดับนโยบายให้รัฐบาลเห็นความสำคัญในเรื่อง “สิทธิมนุษยชน” การส่งเสริม สนับสนุน การเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่จะเป็นประโยชน์ต่อคนในชาติ ตลอดจนการส่งเสริมการปฏิบัติตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี

□ กลไกระดับกระทรวงหรือหน่วยงานเทียบเท่า เป็นองค์กรภาครัฐในระดับนโยบายที่จะต้องนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ โดยดำเนินการตามภารกิจของกระทรวง เชื่อมโยงกับมิติด้านสิทธิมนุษยชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงนั้นๆ และส่งเสริม ผลักดัน กำกับ ติดตาม หน่วยงานภายในสังกัด ทั้งในระดับกรมหรือหน่วยงานเทียบเท่าในสังกัด รวมถึงรัฐวิสาหกิจและองค์กรมหาชน ให้นำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ

□ กลไกระดับภูมิภาคและท้องถิ่น เป็นกลไกในพื้นที่ระดับจังหวัดทั้ง 76 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร ที่จะเป็นแกนกลางในการระดมความคิดเห็น รวมถึงและส่งเสริม สนับสนุน ผลักดันให้องค์กรภาครัฐในแต่ละจังหวัด ทั้งหน่วยงานรัฐภายในจังหวัด สถาบันการศึกษา รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และพัทยา ที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัด) นำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ

□ สถาบันการศึกษาและสถาบันทางวิชาการ จะเป็นองค์กรสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการปูพื้นฐานเรื่อง สิทธิมนุษยชนได้เป็นอย่างดี ทั้งการศึกษา วิจัย การจัดฝึกอบรม/การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและพัฒนางาน ด้านสิทธิมนุษยชนและแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรหรือสาธารณชนอย่างกว้างขวางในทุกๆ การสอดแทรกความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับ ตลอดจนการเสนอแนะข้อคิดเห็นต่างๆ ในการปรับปรุง แก้ไข กลไกการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน

□ ภาคเอกชน หรือภาคธุรกิจ ที่จะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องสิทธิมนุษยชน เนื่องจากมาตรฐานหนึ่ง ทางธุรกิจ อาทิ ISO 26000 หรือ CSR เป็นต้น มุ่งเน้นการดำเนินธุรกิจไปพร้อมกับการส่งเสริมการเคารพในสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนการส่งเสริมจริยธรรมในการประกอบธุรกิจ การให้ความรู้ ความเข้าใจในการส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชนแก่พนักงานในองค์กรของตน ส่งเสริมการทำธุรกิจที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้จากสาธารณชน หรือการสนับสนุนงบประมาณให้องค์กรต่างๆ ดำเนินการในเรื่องสิทธิมนุษยชน

□ ภาคประชาชน หรือองค์กรพัฒนาเอกชน จะต้องเผยแพร่ข้อมูลให้ความรู้ที่ถูกต้องในการส่งเสริม คุ้มครอง สิทธิมนุษยชน สร้างเครือข่ายกับประชาชนในระดับต่างๆ เพื่อร่วมกันตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐที่ไม่เป็นธรรม หรือเป็นการเลือกปฏิบัติ รวมไปถึงการสะท้อนกฎหมายที่ยังละเมิดสิทธิมนุษยชนแล้ว ต้องรับการแก้ไขหรือนำเสนอ รัฐบาลพิจารณา หรือการสนับสนุนงบประมาณให้องค์กรต่างๆ ดำเนินการในเรื่องสิทธิมนุษยชน

□ สื่อมวลชน ดำเนินบทบาทที่เป็นกลางในการสะท้อนความคิดเห็น และผลประโยชน์ของประชาชน ส่วนใหญ่ โดยเฉพาะประเด็นปัญหาข้อขัดแย้งเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการสนับสนุนการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูล ผ่านทางสื่อต่างๆ ให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในทางที่ถูกต้องเหมาะสม

□ ประชาชนทั่วไป ควรมีการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ติดตามและศึกษาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน สร้างเครือข่ายความร่วมมือและองค์กรในระดับจังหวัด ท้องถิ่น เพื่อตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ และเข้าไปมีส่วนร่วม กับภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาชน ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนให้การสนับสนุน แก่ผู้ปฏิบัติงานส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย

7. การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผล เป็นกระบวนการสำคัญในการรับทราบข้อมูลการปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ ฉบับที่ 3 รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้รับ เพื่อเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ รวมถึง การรายงานการปฏิบัติตามแผนฯ ฉบับที่ 3 จากองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนว่ามีการนำไปสู่การปฏิบัติที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ อย่างเป็นรูปธรรมหรือไม่ อย่างไร อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนฯ ฉบับที่ 3 เพื่อให้องค์กรเครือข่าย

ทุกภาคส่วนได้เห็นความสำคัญในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ และนำข้อมูลจากการติดตามประเมินผลไปปรับปรุงพัฒนาแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับต่อไป รวมทั้งเป็นการวางนโยบายในการส่งเสริม ค้ำครองสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศ ซึ่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในฐานะหน่วยงานกลางขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้วางกรอบแนวทางและวิธีการในการติดตามประเมินผล เพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินงานขององค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนในทุกระดับและครอบคลุมทุกหน่วยงานทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้สามารถดำเนินโครงการ/กิจกรรม ให้มีความสอดคล้องกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 และมีความเชื่อมโยงกับการดำเนินงานของหน่วยงานนั้นๆ รวมทั้ง ได้กำหนดการติดตามให้หน่วยงานต่างๆ รายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนฯ ประจำปีงบประมาณ ภายใต้มูลนิธิคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี และมีการจัดจ้างที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความเป็นกลาง ทำการประเมินผล โดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วง 3 ปีแรก และ 2 ปีหลังของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าของแผนฯ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พิจารณา

8. ประโยชน์ที่ประเทศไทยและประชาชนจะได้รับจากแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ระดับประเทศ

- 1) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย พัฒนาก้าวหน้าทัดเทียมระดับสากล จากการที่ประเทศไทยมีมาตรการ/เครื่องมือ/กลไกที่เป็นมาตรฐานกลาง เพื่อสร้างหลักประกันที่ดีในการปฏิบัติตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน
- 2) ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ที่ดีและได้รับการยอมรับในเวทีระหว่างประเทศและประชาคมอาเซียน ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกองค์การสหประชาชาติและประชาคมอาเซียน

ระดับสังคม

- 1) สถานการณ์การละเมิดสิทธิในสังคมมีแนวโน้มเป็นไปในทางที่ลดลง
- 2) หน่วยงานจากทุกภาคส่วน ร่วมมือกันป้องกันและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนและช่วยลดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย เนื่องจากสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและเกี่ยวพันกับทุกหน่วยงานอยู่แล้ว เพียงแต่นำมิติด้านสิทธิมนุษยชนมาเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 3) สังคมไทยเป็นสังคมที่ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อนำไปสู่สังคมสันติสุข

ระดับประชาชน

ประชาชนมีความมั่นคงและมีความสุขในชีวิตจากการที่ประเทศไทยมีหลักประกันด้านสิทธิและเสรีภาพที่ทัดเทียมกับหลักสิทธิมนุษยชนสากล

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กระทรวงกลาโหม

กระทรวงสาธารณสุข

❖ ส่วนที่ 5 ❖
บทสรุป ข้อเสนอแนะ และความท้าทาย

“แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ :
ก้าวต่อไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน”

ส่วนที่ 5

บทสรุป ข้อเสนอแนะและความท้าทาย

1. บทสรุป ข้อเสนอแนะและความท้าทาย

ปัจจุบันประเทศไทยมีแผนระดับชาติหลายฉบับในทุกระดับทั้งแผนบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิบัติการของกระทรวง แผนยุทธศาสตร์เฉพาะในแต่ละด้านที่เป็นประเด็นสำคัญเร่งด่วน เช่น การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์ของแต่ละกลุ่มเฉพาะ ทั้งกลุ่มเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ โดยในแต่ละแผนก็จะมีครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน อยู่ในทุกด้านและทุกกลุ่ม สิ่งที่เป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญจึงเป็นเรื่องของการประสานทิศทางและบูรณาการทรัพยากรทั้งหมดให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อสร้างประสิทธิภาพสูงสุดในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 นี้ มีเป้าประสงค์เพื่อเป็นแผนระดับชาติ เพื่อช่วยกำกับทิศทางของการพัฒนาในด้านสิทธิมนุษยชน ในภาพรวมให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และให้หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบจัดทำแผนย่อยในระดับหน่วยงาน หรือ ประสานแผนปฏิบัติการที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาด้านสิทธิมนุษยชน หรือประเด็นปัญหาที่ได้ระบุไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่อไป

ดังนั้น แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 นี้ เป็นแผนปฏิบัติการที่ใช้เป็นแนวทาง หรือเป็น Guideline สำหรับหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปฏิบัติ เป็นเรื่องของ ใคร (Who) อะไร (What) เมื่อไหร่ (When) บอกรอบเวลากว้างๆ ว่าทำภายใน 5 ปี และทำไม (Why) เพื่อมิให้หลงประเด็นว่า แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต้องมีความละเอียดถึงขั้น ที่ไหน (Where) และอย่างไร (How) ซึ่งหมายถึงในสองประเด็นท้ายนี้ หน่วยงานที่นำแผนไปปฏิบัติต้องเป็นฝ่ายนำแผนไปดำเนินการตามความเชี่ยวชาญเฉพาะของหน่วยงานเอง อีกทั้งในการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพควรเป็นผู้ผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ ในการจัดลำดับความสำคัญของแผนฯ ในแต่ละด้าน ที่จะดำเนินการในช่วงเวลา 5 ปี เพื่อให้สามารถวัดความสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม ควรจัดให้มีระบบการให้คำแนะนำ การรายงานผลการดำเนินการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อความสะดวกในการติดตามความก้าวหน้า และการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะและประเด็นท้าทายที่จะต้องพัฒนางานด้านสิทธิมนุษยชน

ระดับนโยบาย

- 1) การผลักดันให้เรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้เป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ เทียบได้กับนโยบายด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง เป็นต้น
- 2) พัฒนางานแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศไทย ให้มีความก้าวหน้าให้เป็นผู้นำในแถบประชาคมอาเซียน โดยเน้นการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนไปสู่การปฏิบัติ

ระดับปฏิบัติการ

- 1) พัฒนาหลักสูตรหรือการจัดฝึกอบรมหน่วยงานต่างๆ อย่างต่อเนื่องทั้งในเชิงลึก และเชิงปฏิบัติการ ในการส่งเสริม ค้ำครอง แก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในแต่ละเรื่องอย่างจริงจัง พร้อมทั้งจัดอบรมวิทยากรตัวคูณ ขยายผลต่อในการให้ความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนและการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ
- 2) การสร้างกลไกขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในทุกระดับ ทั้งในระดับกระทรวง/กรม จังหวัด ไปจนถึงระดับท้องถิ่น ทั้งในรูปแบบของโครงสร้างหน่วยงานย่อยภายใต้สังกัดกระทรวง เช่น แผนก/ฝ่ายสิทธิมนุษยชน ด้านสาธารณสุข ประจำกระทรวงสาธารณสุข กลุ่มงานสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษาประจำกระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มงานสิทธิมนุษยชนด้านอาชีพแรงงาน ประจำกระทรวงแรงงาน เป็นต้น เพื่อให้เกิดกลไกรับช่วงต่องาน คล้ายในต่างประเทศ ซึ่งอาจค่อยเป็นค่อยไป โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพควรมีผู้เชี่ยวชาญศึกษาในเรื่องดังกล่าวอย่างจริงจัง
- 3) การติดตาม (Monitoring) และการประเมินผล (Evaluation) ควรมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดจ้างที่ปรึกษาที่เชี่ยวชาญและมีความเป็นกลางทำการประเมินแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอย่างต่อเนื่อง ที่จะทราบถึงขีดความสามารถที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงของหน่วยงานต่างๆ ภายหลังจากการขับเคลื่อนแผนฯ ฉบับที่ผ่านมา หมดวาระลงและนำไปปรับปรุงพัฒนางานด้านสิทธิมนุษยชนและแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับต่อไป

National Human Rights Plan

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

